

En 1914-15, En Bellido marxa a Saragossa a ocupar la càtedra de Fisiologia d'aquella Facultat. L'absència de l'amic i company de treball és compensada per la col·laboració dels Drs. Leandre Cervera i R. Carrasco i Formiguera.

En 1916, per jubilació del Dr. Coll i Pujol, és nomenat professor de Fisiologia el Dr. Pi i Sunyer.

En 1917, En Leandre Cervera estudia el mecanisme de la hiperglicèmia per picadura del quart ventricle.

En el mateix any, En Pi i Sunyer i En Carrasco i Formiguera estudien la regulació de la glicèmia i la hiperglicèmia per fam local.

Ensems En Pi i Sunyer i En Bellido fan nous estudis sobre fisiologia renal.

En 1919, renuncia a la càtedra de Granada—que havia aconseguit per trasllat—el Dr. Bellido i torna a Barcelona a col·laborar en l'endegament de la gran obra a la qual estan compromesos ell i En Pi i Sunyer. En 1918-19, En Pi i Sunyer i En Bellido demostren la sensibilitat química del neumogàstric pulmonar.

En Pi i Sunyer, qual nom té una solvència dintre el món savi, és cridat a Amèrica a donar cursos de Fisiologia a les Universitats de Buenos Aires, Còrdova i Montevideo. Ensems dóna una sèrie de conferències a les capitals més importants. L'acompanya En Leandre Cervera, el qual continua els seus estudis sobre la picadura del IV ventricle en col·laboració amb Houssay.

En 1920, es celebra el Congrés de Fisiologia de París. En Pi i Sunyer i En Bellido hi presenten la comunicació: "Demostració per circulació creuada de la sensibilitat química pulmonar".

I en el mateix any de 1920, el Consell de la Mancomunitat de Catalunya decideix crear l'Institut de Fisiologia.

* * *

Ací cal fer un llarg incís en el nostre treball; tot el que precedeix té prou importància per a comentar-ho amb molta més extensió del que ens pot permetre aquest article. El nostre propòsit té la finalitat immediata de mostrar com a Catalunya es treballa en la investigació científica, però, també, d'esprèmer les realitats actuals per a allonar les futures.

Tota aquesta sèrie de recerques personals evi-

dencien que de fet l'Institut estava creat; un estol d'homes catequizats, enrolats pel Dr. Pi i Sunyer primer, per ell i el Dr. Bellido després, acumulen treballs i estudis que palesen un terreny propici. El nostre petit món científic es pobla lentament de recercadors que s'encaren amb la matèria viva. Quan el terreny estigué prou assaonat es fundà l'Institut.

Els camins seguits eren perfectament biològics; primer es creà la funció, després l'òrgan per a millorar-la i en especialitzar-la donar-li un estre ben propi que l'afligra i la fa més subtil. Tot seguit òrgan i funció s'ajuden, i en una interfe-rència d'iniciatives i energies, aixequen cada vegada més el to de la seva funció biològica; car l'òrgan, element viu, també aporta el seu desig d'expansió i predomini—àdhuc moltes vegades cal combatre la seva tendència a la hipertrofia.

L'Institut no era una cosa fictícia, no era una artificiositat en imitació del que havien vist per aquests mons, sense arrels ni solvència entre nosaltres, sinó que era ja una necessitat viva, punyent. Començat en els quartets i recambrons de la Facultat vella, tufejants a floridura; miserosament endegat en la nova Facultat, sense mitjans econòmics, sense estres adients d'experimentació, sense material viu en el qual experimentar, la fe heroica d'uns homes va bastint-lo de possibilitats lluitant contra la indiferència de tothom.

Si en el nostre article anterior, dedicat a l'"Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya", en parlar dels seus laboratoris hem pogut fer avinent un esforç col·lectiu, un llevat que sap retrobar l'esperit científic dels fundadors del "Laboratori", en la fundació de l'Institut de Fisiologia, que proposa qüestions, no més enlairades, però sí més al marge de la pràctica mèdica immediata, de no tan directa relació, la col·lectivitat n'és absent en els primers moments i ens trobem només enfrontats amb homes de vocació ferma però sense que el medi ambient, no solament profà sinó científic també, hi intervingui, i àdhuc per a alguns els sembli llurs treballs i estudis tasca de quatre enderiats fantasiosos.

La col·lectivitat es mou amb lentitud, és l'individu que la fa moure; però quan l'individu té prou fortalesa, prou energia, prou capacitat, no tarda en guanyar-se el seu voler. Això contesta els qui constantment es queixen de la nostra manca d'institucions científiques, però abans no n'han de-